☐ Artikel 33 vraag

Door	Marrik van Rozendaal, D66 en Laurens van Voorst, Hart	Portefeuillehouder	M. Roozendaal
Kopie aan	Raad (via griffie)		
Volgnummer	3321-019		
Zaaknummer	1948401968		
Datum	*19 augustus 2021*	Bijlage(n)	
Onderwerp:	Adviesrapport 't Spectrum Schijndel		

Geachte heren Van Rozendaal en Van Voorst,

Uw vragen van 4 augustus kunnen wij als volgt beantwoorden:

D66 en Hart hebben kennisgenomen van het 'Adviesrapport 't Spectrum Schijndel', zoals Jeroen van de Wiel bv dat op 30 juli aan uw College aanbood. Naar aanleiding daarvan hebben D66 en Hart de volgende vragen:

1. Jeroen van de Wiel bv (hierna: VdW) stelt vast dat documenten soms moeilijk of niet vindbaar waren, dat de medewerking van het bestuur aan zijn werk 'minder' was, dat het ogenschijnlijk met winst afgesloten jaar 2020 feitelijk verliesgevend was, dat bestuurders moeilijk bereikbaar waren voor commentaar en dat die bestuurders 'wellicht' de verkeerde inhoudelijke prioriteiten stelden. Deelt u deze meningen? Zo nee, wat is uw mening dan wel? Zo ja, heeft u pogingen gedaan om de prestaties van of opstelling door het bestuur te verbeteren? Wat waren die pogingen en wat was het effect daarvan?
2. Op welke wijze heeft u de afgelopen jaren in uw rol van aandeelhouder en subsidiegever op ABS en 't Spectrum toezicht gehouden?
3. Is de btw-constructie, zoals beschreven op pagina 2 van het adviesrapport, conform het destijds genomen raadsbesluit? Zo ja, hoe verklaart u de stelling van VdW dat het besluit afwijkt van de btw-terugvordering? Zo nee, welke conclusies trekt u uit deze blijkbaar onrechtmatige handelwijze?
4. Klopt het dat de door gemeente aan bibliotheek en mogelijk andere gebruikers gegunde huursubsidie moest worden afgedragen aan ABS c.q. 't Spectrum? Zo nee, hoe zit het dan wel? Zo ja: 1. is die handelwijze conform de bedoeling van de subsidieregeling?; 2. Wat vindt u van die handelwijze?
5. VdW stelt vast dat het gebouw een upgrade nodig heeft. Deelt u die mening? Zo nee, waarom niet? Zo ja, leidt dit tot een voorstel tot extra investeringen?
6. VdW stelt dat 't Spectrum ten onrechte op de lijst van gemeentelijke gebouwen is geplaatst. Deelt u die mening? Zo nee, waarom niet? Zo ja, hoe kwam het pand op die lijst?

7. Er is volgens VdW ‘eigenlijk geen wettelijke grondslag voor subsidieverlening aan de bv’. Deelt u die mening? Zo nee, waarom niet? Zo ja: 1. hoe kan het dat de gemeente toch subsidie verleende?; 2. wat zijn de consequenties van deze conclusie?
8. VdW stelt dat de gemeente in haar relatie tot ABS/’t Spectrum als een slager is die zijn eigen vlees keurt. De gemeente geeft immers subsidie aan een BV waarvan ze zelf eigenaar is. Deelt u die mening? Zo nee, waarom niet? Zo ja, hoe kon het gebeuren?
9. Wist u dat het bestuur tijdens een verliesgevend jaar het aantal fte uitbreidde? Zo nee, waarom niet? Zo ja, waar leidde die kennis toe?
10. Vindt u met VdW dat het bestuur en organisatie tijd en geld ‘wellicht beter [had kunnen besteden] aan inhoudelijke taken’? Zo nee, wat is uw mening over dit verwijt? Zo ja, heeft u dat ooit laten weten aan het bestuur en waar leidde dat toe?
11. VdW stelt vast dat het onwenselijk is dat de gemeente 100% eigenaar is van Accommodatie Beheer Schijndel. Het College neemt dat advies over, zo blijkt uit de door u aangeboden raadsinformatiebrief van 3 augustus 2021. Wat is de reden dat u niet tot die conclusie kwam toen Hart 2016 enkele malen hetzelfde standpunt verkondigde?[1]
12. Wanneer kwam u trouwens wél tot het besluit dat een onderzoek, uitgevoerd door VdW, wenselijk was? En wat was daarvoor de aanleiding?
13. Welke (extra) activiteiten of maatregelen kwamen er van uw kant toen bleek dat er sprake was van problemen? Indien ‘Geen’: waarom geen?
14. Trekt u lessen uit de bevindingen van VdW? Zo ja, welk? Zo nee, waarom niet?

Antwoorden:

1. Jeroen van de Wiel bv (hierna: VdW) stelt vast dat documenten soms moeilijk of niet vindbaar waren, dat de medewerking van het bestuur aan zijn werk ‘minder’ was, dat het ogenschijnlijk met winst afgesloten jaar 2020 feitelijk verliesgevend was, dat bestuurders moeilijk bereikbaar waren voor commentaar en dat die bestuurders ‘wellicht’ de verkeerde inhoudelijke prioriteiten stelden. Deelt u deze meningen? Zo nee, wat is uw mening dan wel? Zo ja, heeft u pogingen gedaan om de prestaties van of opstelling door het bestuur te verbeteren? Wat waren die pogingen en wat was het effect daarvan?

   In 2003 is Cultureel Centrum ’t Spectrum in gebruik genomen. Sindsdien zijn de verschillende documenten gearchiveerd en deels gedigitaliseerd maar zaten deze documenten in verschillende (digitale) dossiers. Dit heeft veel tijd gevraagd. Dit heeft geleid tot vertraging in het vinden van de noodzakelijke documenten van bijna 20 jaar geleden.
   In 2020 is mede door de Corona pandemie sprake geweest van een ander en bijzonder jaar. ’t Spectrum is grote perioden van het jaar geheel of gedeeltelijk gesloten geweest. Mede dankzij de rijksregelingen en de Corona bijdrage van de gemeente is er sprake van een klein positief exploitatiesaldo.
   Het is correct dat de bestuurders van ’t Spectrum moeilijk bereikbaar waren voor het verstrekken van de gevraagde informatie. Daarover is bestuurlijk contact geweest. Het standpunt van het bestuur was dat de gevraagde documenten in het bezit waren van de gemeente.

[1] Meierijstad bestond toen nog niet. Maar behalve dat het College formeel verantwoordelijk is voor de Colleges van de voorgaande gemeenten, was de huidige wethouder dat toen ook.

2. Op welke wijze heeft u de afgelopen jaren in uw rol van aandeelhouder en subsidiegever op ABS en ’t Spectrum toezicht gehouden?

   Bestuurlijk is meermalen per jaar met het bestuur van ’t Spectrum contact geweest. Als aandeelhouder heeft de gemeente 1 keer per jaar een vergadering met het bestuur van de BV met het doel de jaarrekening vast te stellen.

3. Is de btw-constructie, zoals beschreven op pagina 2 van het adviesrapport, conform het destijds genomen raadsbesluit? Zo ja, hoe verklaart u de stelling van VdW dat het besluit afwijkt van de btw-terugvordering? Zo nee, welke conclusies trekt u uit deze blijkbaar onrechtmatige handelwijze?

   De BTW constructie is conform het raadsbesluit en advisering door Deloitte genomen. De adviseur stelt niet dat er wordt afgeweken van het raadsbesluit, maar meldt dat er een andere berekeningswijze van de BTW heeft plaatsgevonden. Dit heeft te maken met de onderlegger voor de berekening van de BTW met het doel de volledige BTW terug te kunnen vorderen. Vanaf de start van ‘t Spectrum zijn er door de fiscus over de BTW constructie geen opmerkingen gemaakt of vragen gesteld.

4. Klopt het dat de door gemeente aan bibliotheek en mogelijk andere gebruikers gegunde huursubsidie moest worden afgedragen aan ABS c.q. ’t Spectrum? Zo nee, hoe zit het dan wel? Zo ja: 1. is die handelwijze conform de bedoeling van de subsidieregeling?; 2. Wat vindt u van die handelwijze?

   De afspraak is destijds gemaakt dat de subsidie die is gekoppeld aan de huisvesting in ’t Spectrum altijd een relatie zou blijven houden met ’t Spectrum met het doel de exploitatie te dekken. Het doel van de gemeente was de investeringen in het gemeentelijk vastgoed daarmee te beschermen. Dit betekent dat de huisvestingssubsidie achterblijft in de ABS zodra een gebruiker dit pand verlaat. Dit is juridisch gezien een correcte werkwijze.

5. VdW stelt vast dat het gebouw een upgrade nodig heeft. Deelt u die mening? Zo nee, waarom niet? Zo ja, leidt dit tot een voorstel tot extra investeringen?

   Het gebouw is sinds de ingebruikname nooit echt voorzien van een upgrade met uitzondering van de podiumzaal. De adviseur doelt met zijn opmerking met name op het Pleincafé en de look & feel van de inrichting in zijn algemeenheid. Op onderdelen zou vernieuwing mogelijk gewenst zijn. Op dit moment is dit niet duidelijk. Dit betekent dat ook niet duidelijk is om welke investeringen het gaat. Voor een dergelijke investering is ook een krediet nodig, dat via de reguliere cyclus van Kadernota en Begroting al dan niet door de raad beschikbaar wordt gesteld.

6. VdW stelt dat ’t Spectrum ten onrechte op de lijst van gemeentelijke gebouwen is geplaatst. Deelt u die mening? Zo nee, waarom niet? Zo ja, hoe kwam het pand op die lijst?

   Puur sec is het gebouw eigendom van de BV. De gemeente is echter de enige aandeelhouder en indirect dus eigenaar van het pand. Dat is de reden dat het gebouw op de lijst van gemeentelijke gebouwen is geplaatst.

7. Er is volgens VdW ‘eigenlijk geen wettelijke grondslag voor subsidieverlening aan de bv’. Deelt u die mening? Zo nee, waarom niet? Zo ja: 1. hoe kan het dat de gemeente toch subsidie verleende?; 2. wat zijn de consequenties van deze conclusie?

   Dit is feitelijk een juiste constatering.
   In de Algemene subsidieverordening en de nadere regels staat dat alleen subsidie kan worden verleend aan een stichting of een vereniging. Er kan geen subsidie worden verleend aan een BV. Dit had destijds wel opgenomen moeten worden in de Asv en heeft niet plaatsgevonden. Dit is echter wel een technisch verkeerd toegepaste regeling. Aan ‘t Spectrum wordt een subsidie verleend voor de exploitatie zoals dit ook bij andere culturele centra plaatsvindt. Het gevolg is dat de Asv en/of de nadere regels moet worden aangepast of een rechtspersoon moet worden opgericht. Bij ontmanteling van de BV bestaat deze situatie niet meer. Bij instandhouding van de BV, moet er een correctie plaatsvinden om deze fout te corrigeren.

8. VdW stelt dat de gemeente in haar relatie tot ABS/’t Spectrum als een slager is die zijn eigen vlees keurt. De gemeente geeft immers subsidie aan een BV waarvan ze zelf eigenaar is. Deelt u die mening? Zo nee, waarom niet? Zo ja, hoe kon het gebeuren?

   De gemeente is subsidient en tegelijkertijd aandeelhouder van de BV.
   In beide rollen staat het belang van de gemeente Meierijstad voorop. Daarmee is er geen tegenstrijdig belang.
   In de praktijk is er sprake van gescheiden verantwoordelijkheden en dito gesprekken. Het gesprek als aandeelhouder gaat sec over het functioneren van de BV en de organisatie en de vaststelling van de jaarrekening. Daarvan wordt in het bijzijn van een ambtenaar verslag gedaan. De gesprekken als subsidient met het bestuur van de BV gaan over de besteding van de subsidie en de voortgang van de exploitatie. Deze gesprekken vinden plaats met andere ambtenaren waarvan verslag wordt gemaakt.

9. Wist u dat het bestuur tijdens een verliesgevend jaar het aantal fte uitbreidde? Zo nee, waarom niet? Zo ja, waar leidde die kennis toe?

   In de aandeelhoudersvergadering is hiervan achteraf melding gemaakt. Het bestuur heeft daarover een plausibele uitleg heeft gegeven. Gezien de kleine en kwetsbare organisatie en het feit dat de algemeen manager ontslag had genomen zijn er contracten omgezet in een vast dienstverband. Feitelijk heeft er geen uitbreiding van fte plaatsgevonden maar een omzetting van tijdelijk naar een vast dienstverband.

10. Vindt u met VdW dat het bestuur en organisatie tijd en geld ‘wellicht beter [had kunnen besteden] aan inhoudelijke taken’? Zo nee, wat is uw mening over dit verwijt? Zo ja, heeft u dat ooit laten weten aan het bestuur en waar leidde dat toe?

    Het bestuur heeft de taak om met de beschikbare middelen te komen tot een sluitende exploitatie van Cultureel Centrum ’t Spectrum. Inhoudelijk ligt er een taak en verantwoordelijkheid bij het management, waarover de gemeente is geïnformeerd. De gemeente gaat niet over de inhoud van het programma en de activiteiten van ’t Spectrum. Uiteraard wordt in bestuurlijk overleg wel over deze zaken gesproken. Zolang een gesubsidieerde instelling binnen de kaders van het gemeentelijk (subsidie-)beleid blijft,

krijgen instellingen ook de ruimte naar hun inzicht te werken. Het college denkt hierbij ook niet in termen van verwijtbaar gedrag. Dat andere keuzes mogelijk tot andere en betere resultaten hadden geleid is denkbaar.

11. VdW stelt vast dat het onwenselijk is dat de gemeente 100% eigenaar is van Accommodatie Beheer Schijndel. Het College neemt dat advies over, zo blijkt uit de door u aangeboden raadsinformatiebrief van 3 augustus 2021. Wat is de reden dat u niet tot die conclusie kwam toen Hart 2016 enkele malen hetzelfde standpunt verkondigde?[2]

    De stellingname van de adviseur is gebaseerd op zijn onderzoek en conclusie dat de gemeente eigenaar is van dit gebouw, omdat zij de enige aandeelhouder is. Het eigenaarschap is niet gebaseerd op het juridisch eigendom zoals dit bij de andere gemeentelijke panden plaatsvindt. Dit is een verschil in de juridische onderlegger en dat vindt de adviseur onwenselijk als je kijkt naar het vigerend gemeentelijk vastgoedbeleid. Achteraf gezien had de gemeente deze conclusie ook kunnen trekken en daarop kunnen acteren.

12. Wanneer kwam u trouwens wél tot het besluit dat een onderzoek, uitgevoerd door VdW, wenselijk was? En wat was daarvoor de aanleiding?

    Jarenlang was er sprake was van een sluitende exploitatie. Ten tijde van de bouw van de podiumzaal kon een deel van het programma niet doorgaan. Dat dat leidde mede tot verlies. Daarnaast speelde eind 2020 een aantal ontwikkelingen die noopte tot een heroriëntatie op Cultureel Centrum 't Spectrum. Op de eerste plaats de Corona pandemie die er toe leidde dat het gebouw voor het grootste deel dicht zou gaan en zou leiden tot minder activiteiten. Dit leidde ook in 2020 tot een afname van activiteiten. Op de tweede plaats het vertrek van de algemeen manager. Dit leidde tot de vraag of er in de bestaande constructie wel een nieuwe algemeen manager moest worden aangetrokken of dat er een natuurlijk moment ontstond voor een heroriëntatie. Op de derde plaats het signaal dat ook in 2020 mogelijk een exploitatietekort zou ontstaan, waarbij ook helder werd dat onvoldoende liquiditeiten aanwezig zouden zijn voor de dekking van de reserves en voorzieningen. Hiermee werd duidelijk dat er niet alleen sprake was van enkele mindere jaren, maar dat er meer fundamenteel gekeken moest worden naar de exploitatie. Het bestuur heeft hierover ook aanbevelingen gedaan richting de gemeente. Dit leidde mede tot het onderzoek en ook het opnemen van middelen in de Kadernota 2022.

13. Welke (extra) activiteiten of maatregelen kwamen er van uw kant toen bleek dat er sprake was van problemen? Indien 'Geen': waarom geen?

    De zorgen over de exploitatie hebben geleid tot gesprekken met het bestuur en de mededeling dat het college behoefte had aan een extern onderzoek om alles objectief in beeld te brengen. Hoofddoel van dit onderzoek was het verkrijgen van een toekomstbestendig Cultureel Centrum 't Spectrum.

[2] Meierijstad bestond toen nog niet. Maar behalve dat het College formeel verantwoordelijk is voor de Colleges van de voorgaande gemeenten, was de huidige wethouder dat toen ook.

14. Trekt u lessen uit de bevindingen van VdW? Zo ja, welk? Zo nee, waarom niet?

Op eerste plaats had het gemeentelijk vastgoedbeleid stringenter toegepast kunnen worden. Dat betekent dat gelet op het vigerend gemeentelijk vastgoedbeleid het gebouw eerder formeel aan de gemeente overgedragen had kunnen worden.
Op de tweede plaats had de slordigheid m.b.t. het subsidiëren van de BV in relatie tot ASV eerder opgemerkt en hersteld moeten worden.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van de gemeente Meierijstad,

De secretaris,	De burgemeester,
drs. M.G.C. Wilms-Wils RA	ir. C.H.C. van Rooij